

enkelttilfeller til enkelttilfeller: **analogiargumenter**. Strategien går ut på å påpeke at to tilfeller er like i visse henseende, og så konkludere med at de to tilfellene også er like i et annet. Vi bruker ofte analogisk resonnering når vi tenker over implikasjoner av eksperimenter, eller nå vi forsøker å ta lærdommer fra erfaring.

Analogiargumenter: struktur

Standpunkt

y har egenskap *F*.

Argument

[Påstand 1] *x* og *y* er like i visse henseende.

[Påstand 2] *x* har egenskap *F*.

Se for deg at en rekke studier viser at rotter som konsumerer store mengder av kunstige søtstoffer, har større sjanse for å få kreft. Selv om det åpenbart er mange forskjeller på rotter og mennesker, finnes det også flere slående fysiologiske likhetstrekk. Det er derfor ikke urimelig å tenke at vi har grunn til å tro at også mennesker som konsumerer store mengder av kunstige søtstoffer, har større sjanse for å få kreft. Argumentet forsøker altså å støtte standpunktet ved å trekke en analogi mellom rotter og mennesker.

Tidligere i denne delen var vi borte i et annet analogiargument (seksjon 2.8). Grande og Høgestøl forsvarte et standpunkt om at Norge bør redusere stemmerettsalderen. Et av standpunktargumentene sa at flere unge kom til å delta i lokalpolitikken. I tillegg presenterte de et argument for dette standpunktargumentet, som sa at flere unge tok del i lokalpolitikken i noen «case»-kommuner hvor man hadde gjennomført en forsøksordning med å redusere stemmerettsalderen i lokalvalg. Med

andre ord trekker forfatterne en slutning på bakgrunn av en analogi mellom forskjellige norske kommuner. Se diagram 36.

Eksempel: Stemmerettsalder

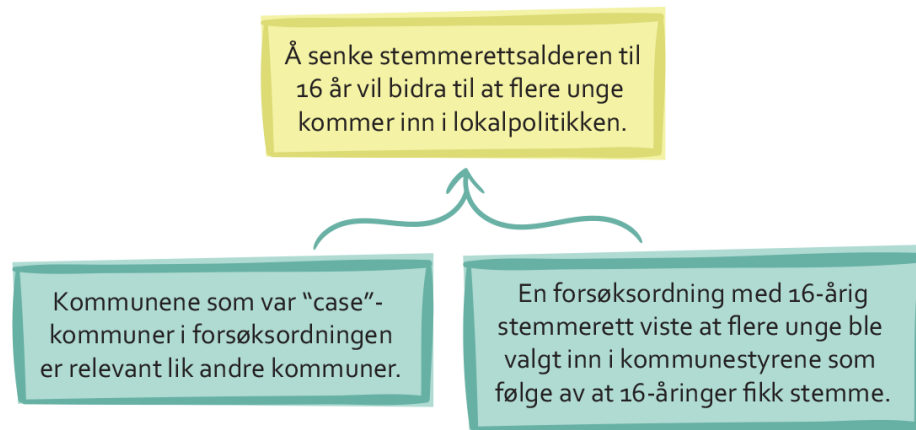

Diagram 36.

Analogiargumenters relevans er avhengig av to generelle kriterier. Det første er i hvilken grad det kjente tilfellet er relevant lik det nye tilfellet som det sammenlignes med. Hvis rotter og mennesker ikke hadde klare fysiologiske likhetstrekk, hadde vi ikke benyttet oss av dem som forsøksdyr. Det andre kriteriet er i hvilken grad det finnes relevante ulikheter. Selv om rotter og mennesker kan være svært like i noen henseende, kan du se for deg at det finnes egenskaper hos rotter som gjør at de er disponert for andre sykdommer enn oss mennesker, og vice versa. Etter å ha tenkt over i hvilke henseender de aktuelle tilfellene er like og/eller ulike, kan du gjøre deg opp en mening om hvor relevant et analogiargument er.

La oss tenke på eksemplet i lys av disse to kriteriene. Hva som teller som «relevant lik» og «relevant ulik», er naturligvis avhengig av hvilke egenskaper vi snakker om. I vårt eksempel handler påstandene om